

Bèo dạt Mây trôi - Hà Nội ơi ngày ấy anh về (2).

U Tà

(tiếp theo)

Ở phía Bắc Hà Nội trên đường đi Bắc Ninh có Kho Bà Chúa.

Kho Bà Chúa

Tục truyền rằng Bà Chúa lúc trước giữ kho lúc chết rất linh thiên, ai muốn làm ăn có lời thì phải đến vay tiền của Bà. Tiền của Bà là tiền âm phủ, còn tiền cúng để mượn tiền là tiền thật! Muốn vay phải làm đơn, lễ tất nhiên, và Bà chỉ hiệu và đọc chữ nôm mà thôi, nên chung quanh “Kho” có rất nhiều thầy đồ viết đơn thuê. Tôi không biết thật hư nhưng nghe nói có rất nhiều “thầy” trình độ chữ nôm có thể nói là sơ đẳng nhưng dân đi thuê viết đơn lại mù chữ nôm nên ‘thầy’ viết gì cứ viết miễn sao đơn có vẻ là chữ nôm là được dzôi. Cứ Tết đến là đường Hà Nội đi Bắc Ninh kẹt cứng xe cộ vì dân đi vay tiền Bà Chúa Kho, trong số các người đi vay theo lời dân gian bàn tán có rất nhiều cán bộ cao cấp??

Tôi cũng đi viếng Thành Cổ Loa mà theo truyền thuyết My Nương vì bị Trọng Thủy dụ dỗ đã tráo đổi chiếc nỏ thần. Gọi là thành thì quá tội nghiệp cho danh từ này vài thành lũy xây cả nghìn năm lúc trước nên bây giờ chỉ còn trơ lại một ít gò đất mà nếu không có người hướng dẫn thì không ai biết đó là Thành Cổ Loa. Trong thành có chùa khá lớn thờ Phật mà tôi chỉ nhớ có hai cây vông đồng cỡ thụ rất to lớn với hoa màu đỏ của máu. My Nương được thờ trong một cái miếu nhỏ tượng My Nương

ngồi trong một phòng tối tăm và hình như không có đầu vì bị vua cha chém bay đầu. Tôi hỏi giềng My Nương thì không ai biết¹. Tội nghiệp cho người con gái, và từ xưa đến nay biết bao nhiêu nước mắt nhà tan cũng vì người đàn bà!

Chúng tôi cũng đi picnic ở núi Cốc cách Hà Nội 110 km. Từ xa nhìn lên núi thì thấy có dạng con cóc, kể ra cũng hay, nhưng hay nhất là chỗ picnic gần suối mát nên nhảy tắm lên ăn cơm rất ngon.

Chúng tôi cũng được nghe hát Quan Họ. Các cô hát quan họ tình tứ lắm, bài hát mở đầu lúc nào cũng là mời anh xơi “giầu”! Chúng tôi ngủ đêm tại Đồ Sơn, một thành phố du lịch nổi tiếng vì gần Hà Nội. Nhưng thưa các bạn “Chưa đi chưa biết đồ sơn, đi rồi mới biết còn thua đồ nhà, đồ nhà tuy xấu tuy già, nhưng là đồ thiết hơn là đồ sơn!”. Đồ Sơn hình như lúc xưa là nơi nghỉ mát, có mấy biệt thự của Pháp để lại, chẳng có gì xuất sắc.

Chúng tôi cũng còn được mời đi SaPa, một trung tâm nghỉ mát ở thượng du Bắc Việt. Trung tâm này cách Hà Nội 370 km ở về hướng Tây Bắc. Muốn đi Sa Pa có hai cách, hoặc lái xe hoặc đi xe lửa. Chúng tôi đi xe lửa cho khoẻ thân. Tối 9 giờ lên xe, toa có giường

¹ Lúc đó là vào năm 1995 kỹ nghệ du lịch ở Hà Nội đang ở thời kỳ phôi thai nên rất ít người hướng dẫn

năm. Sáng hôm sau thì đến Lào Cai, từ đó đi xe buýt leo dốc chừng một giờ hơn thì đến SaPa ở cao độ cỡ trên 1.300 m nên không khí mát mẻ, về đêm mùa Đông nhiều khi có tuyết nhẹ mà dân bản xứ gọi là ‘sương muối’.

Đường đi từ Lào Cai đến SaPa rất ngoạn mục một bên là núi còn một bên là vực sâu và xa xa là ruộng lúa làm theo tam cấp (terrace) đi từ chân đồi lên đến đỉnh đồi. Ngồi trong xe buýt nhìn ra ruộng lúa cứ nghĩ là giả dụ mình đi thăm ruộng đi từ chân đồi lên đến đỉnh đồi là mất hết nửa ngày vậy mà dân làm ruộng ngày này qua tháng nọ đi lên đi xuống đừ biết lao lực biết bao nhiêu, và mình cũng phục luôn sức dẻo dai của hàng trăm người đã năm này qua năm nọ gọt được đất quanh đồi để biến thành ruộng lúa. Đúng là như ca dao ‘bao nhiêu tác đất tác vàng bấy nhiêu’. SaPa do người Pháp thành lập để dùng làm nơi nghỉ mát tránh cái nóng thiêu đốt và ngột thở của Hà Nội trong các tháng Hè từ tháng Tư (April) trở đi. SaPa năm 1995 vẫn còn nét hoang dã độc đáo của nó. Nhà thờ duy nhất thì chỉ có mấy vách gạch trơ gang cùng tuế nguyệt. Khách sạn là nhà nghỉ mát của ‘thực dân’ còn lại may mà chưa bị tiêu thổ kháng chiến. Ban đêm đốt lò sưởi nghe tiếng lửa nổ tí tách kể cũng nên thơ! SaPa có ‘chợ tình’.

Theo các tài liệu của nhiều nhà văn để lại thì sở dĩ có tên ‘chợ tình’ là vì hàng tuần ở trung tâm chợ có các màn cụp lác của các thiếu nữ thuộc các bộ lạc dân thiểu số (Dao, Tày v.v) tỏ tình với các chàng trai và nếu hợp tình thì như trong các mục ‘tìm bạn bốn phương’ “sẽ tiến xa hơn”. Các dân thiểu số theo mẫu hệ nên gái lấy chồng, và các cô đi kiếm trai chớ không

phải trai đi kiếm gái. Tối thứ Bảy thì các cô từ trong cá sóc lân cận kéo nhau ra chợ, đến cạnh nhà thờ bỏ trống để sửa soạn trang điểm nhan sắc. Xong rồi các nàng mới ra chợ tìm đối tượng. Khi hai bên chịu đèn rồi và muốn “tiến xa hơn” là kéo nhau vào bụi rậm làm trò ‘liền ông liền bà’ từng làm mấy ngàn năm trước rồi. Cuộc tình có kéo dài mấy tháng rồi nàng kéo chàng về giới thiệu với cha mẹ. Cái hấp dẫn là cuộc tình trong bụi rậm. Chúng tôi trước khi SaPa đã sắm sẵn đèn pile loại cực mạnh để đi lũng các tình nhân đang làm ăn! Thật ra các văn sĩ viết theo tưởng tượng hay là một vài trường hợp đặc biệt nào đó mà thôi. Chúng tôi đi lũng chỉ tội bị kiến cắn mà không thấy chi hết! Thôi đi về nhà ngồi nghe lửa nổ trong lò sưởi thơ mộng hơn và sẽ ‘tiến xa hơn’ với người tình bên cạnh. Nói đến cảnh bị kiến cắn làm tôi nhớ lại thời kỳ 1954 khi dân miền Bắc di-cư vào Nam khi nước nhà bị chia đôi.

Dân Thái Trắng vì từng ở miền núi nên được đưa tới định cư tại vùng Liên Khàng nơi có sân bay LK và cạnh quốc lộ có suối nước trong. Lúc đó tôi đang học năm chót tại Đà Lạt và nghe lời bạn bè rủ đi xuống LK dự các buổi múa xoè với người Thái, và hấp dẫn nhất là đi nhìn trộm các cô Thái tắm suối. Mấy anh em bạn kéo nhau ra trên bờ suối có bụi rậm nơi có tiếng cười của các nàng. Các cô khôn thấy trời, họ tắm mà có váy kéo lên che bộ ngực trắng xoá nên chả thấy được cái gì hết mà chỉ tội là bị kiến cắn đau nhức quá trời. Đáng đời, ai biểu đi nhìn lên làm chi! Trở lại SaPa và chợ tình. Các nàng văn minh ra phết nên dùng cassette Sony chạy băng có lời hát tỏ tình.

Hang Hàm Rồng

Chàng cũng không kém nên dùng máy Panasonic đập lể chẳng còn thơ mộng gì hết mà các văn sĩ nhà ta đã tưởng tượng! Cảnh trí của SaPa lúc đó, 1995, vẫn còn hoang dã như Đà Lạt trước đó cả thế kỷ. Đi bộ hai bên đường thấy các cây đào nở hoa trắng xoá, xa xa lại có vài cây hồng đào cũng nở hoa thật là thơ mộng. Gần SaPa có Hang Hàm Rồng. Không ai biết

đường đi, chỉ biết vị trí đại khái mà thôi vậy mà chúng tôi cũng làm gan đi tìm cho biết. Khi đi gần đến nơi thì trời đổ mưa, mưa nhẹ hột thôi nhưng cũng đủ làm cho đường đi trơn trượt, coi chừng vô ếch các anh nhá, cô dẫn đường nói. Khi gần đến nơi thì đi qua một vùng như nhà văn Kim Dung đã tả trong truyện Vô Kỵ Triệu Minh. Sau khi đi qua một ngõ hẻm gần như một cái hang thì trước mặt là một vùng đào nguyên có suối nước để Vô Kỵ bắt ếch nướng ăn. Nhưng đây chưa phải là Hàm Rồng mà còn phải leo lên một ngọn đồi. Với đường trơn trượt chả ai thiết tha vô Hàm Rồng làm chi và mọi người trở gót lui về khách sạn nằm nghỉ mệt!

Ngày hôm sau mọi người từ giả Chợ Tình, lên xe buýt ra về theo đường cũ. Lại thêm một lần ngắm cảnh các Rice Terraces mà phục lẫn các tiên nhân đã đẽo gọt đồi núi biến thành ruộng lúa.

Sầm Sơn (SS).

Sầm Sơn như các bạn lớn tuổi biết là nơi nghỉ mát của các công chức thời thuộc địa. Từ Hà Nội vào Thanh Hoá chỉ mất vài giờ xe hơi (*automobile*) hoặc xe lửa nên các quan đời xưa cho vợ con về Sầm Sơn nghỉ mát rồi cuối tuần các quan mới vào.

Bãi biển Sầm Sơn